

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

CCXLVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](#)

CCXLVII.

*Salutem in Iesu Christo. Reverende & clarissime
Vir, Domine & frater honorande.*

Literas tuas amicissimas accepi. Doleo autem ex animo vicem Republicæ Vestræ, quod Magistratus officium non facit, in promovendo pietatis negotio. Sed gratias ago DEO, quod inter nos pius & sanctus est consensus. Quem ut Dominus porrò etiam conservet, oro. Et spero etiam, si Elector Palatinus serio negotium hoc suscepit, futurum, ut etiam vicinæ Ecclesiae accedant. Ut cunque autem eadat, veritas est, cui si quis testimonium perhiberi nolit, in novissimo die mendacium psum non defendet. Saxonæ Elector strenue procedit, nec patitur sese quidquam ab instituto deterrere. Dominus JESUS cum nobis diutissim incolumente conservet: amen. Ego ad mortem usque labore, & credo, me in barba mea plures habere canes, canes inquam latrantes, quam tu. Hæc Aquilæ in me Juventus est. Nec me quidquam ab instituto deterret. Etsi ejusmodi mihi accidunt, quæ fortassis alius non superaret. Domini opus est, non meum, cuique sollicitia in omnem ævum, Amen. Unum est, quod ad te scribere cogor. In Salzensi Conventu Principum proximo Hassiacus Theologus coram Landgravio Wilhelmo, dixit, me injuriā facere Philippo Melancht. narratione historiæ eorum, quæ acciderunt sub finem Colloquii Wormatiensis, anno 57. in hypocausto Domini Brentii, postquam Theologi Vinarienses discesserunt. Dixit D. Brentius Philippo: Res plena offenditili est, si hinc discesserimus, sine testimonio consensus. Ideo oro, D. Philippe, ut aliquot Articulos conscribatis. Cui D. Philippus: Nolo. D. Brentius ait; Cui: Philippus: *Quia non placet.* D. Brentius iterum: Volumus ergo renovare consensum, qui est factus inter Suelicas & Saxonicas Ecclesias, vivo Luthero, Anno 36. Cui Philippus: Nolo. Cur, inquit Brentius: D. Philippus: *Quia non placet.* Inquit Brentius: D. Philippe, tamen vos scripsistis illum consensum. Philippus: Ego scripsi aliorum non meam sententiam. Interloquitur D. D. Matthæus Alberus: D. Praeceptor, tamen vos etiam subscriptis; Responder Philippus: mi Matthæus; Ego multa scripsi, quæ mihi jam non probantur; putatis, me intra triginta annos nihil profecisse? Hæc meis auribus audivi, & diligenter tum annoq; av. Sed Pistorius dicitur contrarium affirmare. Cum igitur tu actioni interfueris, per Christum te ore, ut testimonium veritatis perhiberas pro conscientia, ut possim hominis impudentiam refutare. D. Peucerus, gener Philippi, nuper ad Electorem Saxonæ scripsit, Philippum Melanchthonem socerum suum nunquam cum D. Luther de Cœna Dominicæ consensisse. Quid tibi videtur de illo: Manum ejus vidi & adhuc mecum habeo. Nunc Onolzbachium procedo, ut ibi quoque Regimen Ecclesiasticum constituantur, sicut in Electoratu Saxonico factum, ad eam formam, quæ in Ducatu Würtenbergensi fere ad 30. annos observata est. Inde Stutgardiam, ad me-

um Principem & meos Tubingam; Ubi cum res meas disposuero, Schmalkaldiam eo, ad Colloquium cum Palatini Electoris Theologis instituendum, de libro Concordiae. Sicut cum Hassiacis in Langensalzen, & cum Anhaltinis Hertzbergae nuper factum est. Quibus cum ooculariter demonstratum sit, nullum dogma impium in libro Concordiae contineri, quod Hassiaci confessi sunt, spero eos quoque vel tandem ad nos accessuros. Ego hic multorum odia iniquissima sustineo, & in periculis versor maximis. Sed Dominus mihi hactenus affuit sua gratia & porro affutum censco. Bene & fæliciter vale. Raptim Lipsiae 2. Septembris, 1578.

Meo nomine reverenter D. D. Grempliu salutabis, & cum ipso amice expositubilis, quod non majori studio negotium Concordiae apud Magistratum promoverit. Iterum vale. Collegio Vestro sancto, uxori, filio Erasmo, nomine meo etiam amicissimam salutem ut dicas, oro & rescribas. Literas Stutgardiam mittas D. D. Osiandro &c. apud quem divertam, cum Stutgardiam venero.

Iuss ex animo frater

Jacobus Andreæ, D.

CCXLIX.

*Salutem & gratiam in Domino Iesu Christo
salvatore nostro.*

Scipi nuper ad H. tuam, venerande Domine Doctor, de rebus Heidelbergensis Ecclesiæ & meis quoque: & nunc hac quadrante hora, in modo hoc momento, quo denuò scribere volo, responsum tuæ H. & Domini Thomæ recipio, idq; cum magna gratulatione & gaudio. Nostræ vero res nunc ita habent. Etsi visa fuerunt omnia instituta, quod ad dijudicationem libri Concordiae, pastoribus Palatinatus mandata, tamen DEUS exitum dedit satis fælicem. Propositio hæc duo continebat, (1) ut dijudicarent scriptum propositum sine omni affectu & sine respectu cuiusquam personæ. (2) ut dicerent sententiam suam: subscriptionem ne fraudarent aut disuaderent Electori? Ego autem antequam descendarem ad nundinas, aliquot pastores vidi & colloquatus sum cum eis de summa negotii, eosque ad facendum ex conscientia officium magnopere sum exhortatus. Fecitque etiam DEUS, ut Dominus pastor, Doctor Wilhelmus, toto illo tempore hic relinquetur, potueritq; per occasionem cum vocatis pastoribus conferre. Legerunt igitur illi librum & non solum vehementer approbarunt, sed etiam protestati sunt, se nunquam aliter sentire & docere potuisse, aut in posterum per Dei gratiam velle, authoresque sunt Electori,

Dddd 3

ut